

LIETUVOS RESPUBLIKOS ŠVIETIMO, MOKSLO IR SPORTO MINISTERIJA

Biudžetinė įstaiga, A. Volano g. 2, 01516 Vilnius, tel. (8 5) 219 1225/219 1152, faks. (8 5) 261 2077,
el. p. smmin@smsm.lt, <http://www.smsm.lt>. Duomenys kaupiami ir saugomi Juridinių asmenų registre, kodas 188603091.
Atsisk. sąsk. LT30 7300 0100 0245 7205 „Swedbank“, AB, kodas 73000

Lietuvos Respublikos Vyriausybei

2023-10- Nr. SR-

DĖL LIETUVOS RESPUBLIKOS VYRIAUSYBĖS NUTARIMO „DĖL SPORTO REGISTRO ĮSTEIGIMO, SPORTO REGISTRO NUOSTATŲ PATVIRTINIMO IR SPORTO REGISTRO VEIKLOS PRADŽIOS NUSTATYMO“ PROJEKTO

Siekdami įgyvendinti Aštuonioliktosios Lietuvos Respublikos Vyriausybės programos, patvirtintos Lietuvos Respublikos Seimo 2020 m. gruodžio 11 d. nutarimu Nr. XIV-72 „Dėl Aštuonioliktosios Lietuvos Respublikos Vyriausybės programos“, 62.2 papunktyje numatytas nuostatas, susijusias su sporto valdymo duomenų sistemos sukūrimu, ir Lietuvos Respublikos sporto įstatymo 5 straipsnyje nustatytą Lietuvos Respublikos švietimo, mokslo ir sporto ministerijos (toliau – Ministerija) veiklos tikslą įsteigti žinybinį Sporto registrą, teikiame pagal 2023 m. spalio 17 d. Lietuvos Respublikos Vyriausybės tarpinstituciniame pasitarime pateiktas pastabas patikslintą Lietuvos Respublikos Vyriausybės nutarimo „Dėl Sporto registro įsteigimo, Sporto registro nuostatų patvirtinimo ir Sporto registro veiklos pradžios nustatymo“ projektą (toliau – nutarimo projektas).

Nutarimo projektu siūloma pritarti keliamam siekiui įsteigiant Sporto registrą užtikrinti duomenų analizės rezultatais pagrįstą sprendimų priėmimą valstybės sporto politikos srityje registruojant ir valdant aktualius duomenis apie sportininkų rengimą, aukšto meistriško sporto specialistų, trenerių (toliau – treneriai), aukšto meistriško sporto instruktorių, fizinio aktyvumo specialistų, fizinio aktyvumo instruktorių ir teisėjų kvalifikaciją, sporto bazių pasiskirstymą, būklę ir joms skirtas investicijas, valstybės, savivaldybių skatinimą už pasiektus aukšto meistriško sporto laimėjimus sportininkams ir jų treneriams.

Šiuo metu sporto sistemoje nėra sudarytos galimybės šiuolaikinėmis analitinėmis priemonėmis sistemingai kaupti sporto srities duomenis, atlikti išsamią duomenų analizę. Sporto registro sukūrimas padės spręsti toliau išvardintas sisteminės problemas:

- neskaitmenizuoti sporto srities duomenys;

- ilgas, lėtas ir duomenų teikėjams nepatogus duomenų surinkimo procesas renkant sporto srities statistiką;
- didelė sporto duomenų fragmentacija;
- daugėja atskirų savivaldybių ir sporto šakų federacijų kuriamų duomenų bazių;
- neturint patikimų duomenų apie sportuojančiųjų ir juos ugdančių specialistų skaičių, sporto bazių skaičių ir jų tikslią lokaciją, neįmanomas efektyvus investicijų į sporto infrastruktūrą ir aukšto meistriškumą sportą valdymas;
- turimi sporto statistikos duomenys apibendrinti ir neišsamūs: ne konkrečios organizacijos, ne sportininko, trenerio ar sporto bazės lygiu;
- duomenys dažnai dubliuojasi, nėra patikimi;
- turimi duomenys netenkina sporto politiką formuojančių ir įgyvendinančių organizacijų, taip pat ir sporto bendruomenės poreikių;
- nėra sinergijos ir duomenų apsikeitimo sąsajų su kitomis sritimis: švietimas, sveikatos apsauga, socialinė apsauga.

Lietuvos Respublikos valstybės kontrolė 2021 m. kovo 10 d. išankstinio tyrimo ataskaitoje Nr. ITE-1 „Aukšto meistriškumo sporto valdymas“ konstatavo, kad sporto sistemos stebėseną ir sporto statistikos rinkimą Lietuvoje vykdomas nesistemiškai, neturint detalių duomenų apie sportininkus, trenerius, naudojamą sporto infrastruktūrą, sistema neatspindi reikalingų duomenų visumos, dalis kaupiamos statistinės informacijos dubliuojasi, nesudaro sąlygų stebėti ir įvertinti vykdomų priemonių poveikį sportiniams rezultatams pagal sporto šaką, savivaldybę, sportininkų ugdymą, pasiekimus, trenerius ir pan. ir tuo vadovaujantis priimti pagrįstus sprendimus. Atitinkamai už valstybės sporto politikos formavimą atsakinga Ministerija neturi šiai sričiai tinkamų šiuolaikinių skaitmeninių stebėsenos įrankių bei pakankamų stebėsenai ir analitikai skirtų žmogiškųjų resursų, trūksta šios srities veiksmų koordinacijos.

Vertindama sporto infrastruktūros vystymą ir šios srities problematiką, Valstybės kontrolė anksčiau paminėtoje ataskaitoje konstatavo, jog sporto infrastruktūra plėtojama nepakankamai kryptingai: nėra ilgalaikių nustatytų kryptių dėl šios infrastruktūros vystymo, neatlikta analizė dėl sporto objektų poreikio fizinio aktyvumo, aukšto meistriškumo sporto bei sporto šakų federacijų reikmėms, neturima duomenų apie sporto objektų užimtumą, prieinamumą ir būklę. Šiuo metu Lietuvos sporto centras „Excel“ formatu renka bendrąją statistinę informaciją, susijusią su sporto bazėmis, nenurodant konkretaus adreso, todėl statistika bendrojo pobūdžio, nepakankama strateginiams sprendimams dėl finansavimo ar infrastruktūros plėtros pagrįsti.

Vertinant kitas Ministerijos atsakomybių sritis, tokias kaip ikimokyklinis, bendrasis, profesinis, neformalusis ugdymas, aukštasis mokslas, šių sričių duomenims kaupti yra įsteigti registrai, kuriuose registruojami, saugomi ir vėliau pagal poreikį sistemingai analizuojami reikalingi duomenys.

Priėmus nutarimo projektą, būtų patvirtinti Sporto registro nuostatai ir įsteigtas žinybinis Sporto registras. Nutarimo projektu nustatoma, jog Sporto registro valdytojas yra Ministerija, o tvarkytoja – Nacionalinė sporto agentūra prie Lietuvos Respublikos švietimo, mokslo ir sporto ministerijos (toliau – NSA).

Registro objektai yra sportininkai, treneriai, aukšto meistriskumo sporto instruktoriai, fizinio aktyvumo specialistai, fizinio aktyvumo instruktoriai, teisėjai, sporto bazės, sporto šakų federacijos, sporto klubai, švietimo ir sporto įstaigos, ugdančios ir (ar) rengiančios sportininkus, organizacijos, vykdančios fizinio aktyvumo veiklas.

Registro duomenų teikėjai yra Sporto organizacijos, savivaldybių administracijos, sporto bazių valdytojai, viešoji įstaiga Lietuvos antidopingo agentūra, Valstybinio socialinio draudimo fondo valdyba prie Socialinės apsaugos ir darbo ministerijos (toliau – SODRA), Lietuvos tautinis olimpinis komitetas, Lietuvos paralimpinis komitetas, Lietuvos kurčiųjų sporto komitetas, Lietuvos specialiosios olimpiados komitetas.

Sporto registras, be kitos informacijos, sudarys galimybes registruoti ir analizuoti sportininkus pagal sporto šakas, sporto šakų rungtis, jų gyvenamąją vietą, meistriskumo pakopas, karjeros laimėjimus, išsilavinimą ir studijas, sporto įstaigas, kurioms priklauso, sporto bazes, kuriose sportuoja, taip pat analizuoti sportininkų gaunamas stipendijas, premijas ir rentas, padarytus antidopingo ar manipuliavimo sporto varžybomis pažeidimus.

Sporto registro duomenys taip pat leis analizuoti trenerių, aukšto meistriskumo sporto instruktorių, fizinio aktyvumo specialistų, fizinio aktyvumo instruktorių skaičių pagal sporto šakas, sporto rungtis, gyvenamąją ir darbo vietas, išsilavinimą, kvalifikacines kategorijas, treniruojamas nacionalines rinktines, treniruojamų sportininkų laimėjimus, sporto bazes ir organizacijas, kuriose dirbama.

Teisėjų (atsakingi už tai, kad aukšto meistriskumo sporto varžybose būtų laikomasi tos sporto šakos tarptautinės nevyriausybinės sporto organizacijos ar sporto šakos federacijos patvirtintų taisyklių ir paskelbtų nuostatų) atveju bus galima įvertinti jų skaičių pagal kvalifikacines kategorijas, jas išdavusias įstaigas, sporto šaką, sporto rungtis, išsilavinimą, karjeros pabaigą ir kitus aktualius parametrus.

Sporto infrastruktūros objektai bus detalčiai suregistruoti pagal adresą, sporto šakas, kuriems jie naudojami, pavadinimą, koordinates, duomenis apie sporto bazės valdytoją (-us), statybų techninių reglamentų klasifikatorius, tikslinę naudojimo paskirtį, techninę būklę, sporto bazių lygmenis, sporto organizacijas ir sportininkus, kurie juos naudoja, taip pat pagal tokius parametrus kaip žemės sklypo plotas, bendrasis pastato plotas, žiūrovų vietų skaičius, parkavimo vietų skaičius, persirengimo patalpų skaičius, metodinių klasių skaičius, apgyvendinimo vietų skaičius, pastatymo data, paskutinės renovacijos data, duomenys apie investicijas ir kt.

Sporto registro įsteigimas užtikrins duomenų analizės rezultatais pagrįstą sporto sistemos valdymą, šio registro nuostatai nustatys sporto srityje veikiantiems subjektams duomenų teikimo reikalavimus, nustatys aiškias teises ir pareigas tiek duomenų teikėjams, tiek jų tvarkytojui, tiek šių duomenų gavėjams. Renkami duomenys bus tikslesni, laikomi skaitmeninėse duomenų bazėse, jie įgalins pasinaudoti geografinių informacinių sistemų teikiamomis galimybėmis, taip pat reikalingomis sąsajomis bus susieti su Mokinių ir Studentų, Švietimo, mokslo ir sporto institucijų, Nekilnojamojo turto, Gyventojų, Diplomų, atestatų ir kvalifikacijos pažymėjimų ir kitais registrais. Nesikeičiantys ir vieną kartą jau suvesti duomenys liks duomenų bazėje, todėl daugelio duomenų nereikės teikti pakartotinai, kaip daroma dabar Lietuvos sporto centrui renkant sporto srities statistiką.

Sporto registro įsteigimas suteiks galimybę visiems juridiniams ir fiziniams asmenims nuolat analizuoti ir nustatyti valstybės, savivaldybių, nevyriausybinų sporto organizacijų, gyventojų poreikius, prioritetus bei problemas sporto ir sveikatingumo srityje, kasmet palyginti patikimomis registro procedūromis surinktus rodiklius, planuojant sporto srities poveikio ir plėtros priemones, jų vertinimo kriterijus, leis operatyviau ir išsamiau atlikti duomenų analizę, ja remtis priimant sprendimus, efektyviau naudoti sporto programoms, sportininkams rengti ir sporto infrastruktūros investicijoms skiriamas valstybės biudžeto lėšas. Sporto registro duomenų bazė vienoje vietoje sutelks išsamią ir patikimą informaciją apie Lietuvos sportininkų pasiektus rezultatus ir skatinimą už pasiektus laimėjimus (valstybės stipendijos, valstybės premijos, rentos buvusiems sportininkams) ir sportininkų rengimo apimtį bei kaštus, esamus sporto specialistus bei instruktorius ir jų kvalifikaciją, taip pat sporto infrastruktūrą ir jos geografinį tinklą. Išsamią ir tikslią informaciją, vadovaujantis Lietuvos Respublikos įstatymais, galės gauti suinteresuotos institucijos, sporto organizacijos, visa sporto visuomenė. Patikima informacija apie šalia vietos bendruomenių esančias sporto bazines, kokybiškai dirbančias sporto organizacijas ir jų trenerius paskatins gyventojų fizinio aktyvumo didėjimą.

Skaitmenizavus sporto srities duomenis, bus sukurta galimybė analizuoti situaciją regioniniu ir nacionaliniu lygmeniu sinergijoje su kitomis sritimis (švietimas, sveikatos apsauga, socialinė apsauga, demografija), taip gaunant papildomas įžvalgas, taip pat bus sudaryta galimybė matyti paslaugų teikėjus vienoje vietoje, turėti aktualų sporto šakų įvairovės ir prieinamumo bei sporto bazių žemėlapi.

Sporto registro sukuriama galimybė gerai iliustruoja gerosios praktikos pavyzdžiu Europos Sąjungos kontekste laikomas Estijos sporto registras. Šiame registre registruota ir skelbiami duomenys apie 2 892 sporto organizacijas, 492 sporto mokyklas, 4 010 sporto bazių, 4 133 trenerius. Pavyzdžiui, yra skelbiami sporto klubuose ir organizacijose dirbantys treneriai, jų turima kategorija, terminas, iki kada gali verstis nurodyta veikla. Duomenys yra sugrupuoti pagal regionus,

sporto šakas, rungtis ir kt. Tai užkerta kelią nesąžiningam paslaugų teikimui ir užtikrina, kad sporto organizacijose yra įdarbinami tik tinkamą kvalifikaciją turintys specialistai.

Numatoma, kad Sporto registro sukūrimo kaštai sudarys apie 200 tūkst. eurų, o kasmetinio palaikymo kaštai – apie 10 proc. nuo Sporto registro sukūrimo kaštų. Sporto registrui sukurti yra skirta lėšų iš 2022–2030 metų plėtros programos valdytojos Lietuvos Respublikos švietimo, mokslo ir sporto ministerijos sporto plėtros programos, patvirtintos Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2022 m. kovo 16 d. nutarimu Nr. 240 „Dėl 2022–2030 metų plėtros programos valdytojos Lietuvos Respublikos švietimo, mokslo ir sporto ministerijos sporto plėtros programos patvirtinimo“, o tolesnis Sporto registro palaikymas bus finansuojamas iš Ministerijai numatytų kasmetinių Lietuvos Respublikos valstybės biudžeto asignavimų. Duomenų teikėjai esminių kaštų, susijusių su Sporto registro sukūrimu, nepatirs.

Sporto registro sukūrimo darbus atliks NSA, kuri jau pradėjo konsultacijas dėl duomenų bazės architektūros, gerųjų praktikų įsivertinimo ir programavimo darbų su Lietuvos Respublikos Vyriausybės kanceliarijos darbuotojais, atsakingais už atvirų duomenų ir skaitmeninės transformacijos sritis. Programavimo darbus numatoma pradėti 2023 m. lapkričio–gruodžio mėn., numatoma, jog jie truks apie 6 mėn., o pilnai Sporto registras pradės funkcionuoti ir duomenys vedami nuo 2024 m. liepos mėn.

Ministerija kartu su NSA ir Lietuvos sporto centru šiuo metu rengia būsimus Sporto registro veiklai reikalingus žinybinius sporto šakų grupių, sporto šakų, sporto šakų rungčių, sporto varžybų, antidopingo taisyklių pažeidimų pobūdžio, sporto bazių rūšių, manipuliavimo sportiniais rezultatais pažeidimų pobūdžio, sporto bazių techninės būklės, sporto bazių lygmens klasifikatorius. Šiuos klasifikatorius Ministerija numato patvirtinti ministro įsakymu iki 2023 m. pabaigos.

Pagrindinis duomenų teikimo principas Sporto registre: sporto organizacijos, savivaldybių administracijos ir kiti duomenų teikėjai pateikia savo duomenis NSA, o pastaroji kaip tvarkytoja įrašo juos į Sporto registro duomenų bazę. Į Sporto registrą bus suvedami sportininkai, dalyvaujantys aukšto meistriskumo sporto jaunučių, jaunių, jaunimo ir suaugusiųjų varžybose, taip pat Sporto registre bus švietimo ir sporto įstaigų, ugdančių ir (ar) rengiančių sportininkus duomenys. Sporto šakų federacijas ir kitas sporto organizacijas skatins vesti duomenis į Registrą nuo 2024 m. sausio 1 d. įsigaliosianti nuostata, jog finansavimas valstybės lėšomis juridiniam asmeniui neskiriamas, jeigu juridinis asmuo 12 mėnesių neteikia duomenų Sporto registrui šio registro nuostatuose nustatyta tvarka ir nėra įregistravęs objektų Vyriausybės nustatyta tvarka. Registre kaupiami duomenys bus neatsiejama oficialiosios statistikos programos dalis, o tai taip pat skatins sporto organizacijas laiku pateikti duomenis. Duomenys apie buvusius sportininkus į Registrą bus įrašomi tik tie, kurie yra aktualūs pvz., dėl rentos buvusiam sportininkui mokėjimo. Tą padarys šiuos duomenis turinti NSA.

Sporto registro duomenų išsamumo, Sporto registro duomenų ir jo paties panaudojimo bei teikiamos naudos stebėseną atliks Nacionalinės sporto agentūra, kasmet teiksianti tokio pobūdžio analitinę medžiagą Ministerijai. Bus vertinama, ar visi konkrečios savivaldybės pateikti sporto infrastruktūros objektai yra suvesti, kokia yra jų būklė finansavimo skyrimo metu, kiek savivaldybių objektų lieka nerenovuota, koks yra sporto bazių panaudojimas aukšto meistriškumo sportininkams, tarptautinėms varžyboms. Galimybė detaliai vertinti sportininkų bei juos treniruojančių sportininkų kelią leis tinkamai suderinti sportininkų ir trenerių skatinimo, kvalifikacijos kėlimo mechanizmus taip, kad jie užtikrintų geriausius sportininkų rezultatus tarptautinėse arenose.

Sporto registro nuostatų projektas svarstytas Tarpinstituciniame pasitarime 2023 m. spalio 17 d. Šiuo metu teikiamas projektas patikslintas pagal Tarpinstituciniame pasitarime Teisingumo ministerijos išsakytą pastabą dėl Sporto registro tvarkytojų pavaldumo (pagal Valstybės informacinių išteklių valdymo įstatymo 23 str. 2 d.): Ministerijai nepavaldūs subjektai – sporto šakų federacijos, sporto klubai ir kt. – bus duomenų tiekėjai, o tvarkytoja viena Ministerijai pavaldi įstaiga – NSA. Atlikti patikslinimai suderinti darbo tvarka su Teisingumo ministerija, Ekonomikos ir inovacijų ministerijos, Vyriausybės kanceliarija.

Rengiant projektą atsižvelgta į gautas pastabas ir Registro nuostatai patikslinti pagal Vidaus reikalų ministerijos, Socialinės apsaugos ir darbo ministerijos, Teisingumo ministerijos, Ekonomikos ir inovacijų ministerijos, Valstybės duomenų agentūros, Valstybės įmonės Registrų centro, Valstybinio socialinio draudimo fondo valdybos prie SAD, Nacionalinio kibernetinio saugumo centro prie KSM, Valstybinės duomenų apsaugos agentūros, Lietuvos krepšinio federacijos, Nacionalinės švietimo agentūros, NSA teiktus pastebėjimus (suderinta ir darbo tvarka). Lietuvos savivaldybių asociacija, Lietuvos savivaldybių sporto padalinių vadovų asociacija pastabų nutarimo projektui nepateikė.

Projektas taip pat patikslintas ir pagal Vyriausybės kanceliarijos Teisės grupės ir dalykinės Socialinės politikos grupės pastabas.

Nutarimo projektas įgyvendina Aštuonioliktosios Lietuvos Respublikos Vyriausybės programą, neperkelia ir neįgyvendina Europos Sąjungos teisės aktų nuostatų.

Nutarimo projektas skelbiamas Lietuvos Respublikos Seimo kanceliarijos teisės aktų informacinėje sistemoje (TAIS).

Ministerijos Sporto grupės vadovas Rolandas Zuoza (tel. 8 674 56 098, el. p. Rolandas.Zuoza@smsm.lt), vyriausiasis specialistas Laurynas Zibolis (tel. 8 650 63 993, el. p. Laurynas.Zibolis@smsm.lt), patarėja Ilona Šimkūnaitė (tel. 8 620 62 196, el. p. Ilona.Simkunaite@smsm.lt).

PRIDEDAMA:

1. Nutarimo projektas, 20 lapas.

2. Numatomo teisinio reguliavimo poveikio vertinimo pažyma, 2 lapai.
3. Suinteresuotų institucijų raštų kopijos, 14 lapų.

Švietimo, mokslo ir sporto ministras

Gintautas Jakštas

Laurynas Zibolis, tel. 8 650 63 993, el. p. Laurynas.Zibolis@smsm.lt